Maitovaltuuskunta

MTK Maitovaliokunta **Lausunto**

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asia: U 73/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista

MTK maitovaliokunta kiittää mahdollisuudesta lausua yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista vuodelle 2021-2027 koskevista ehdotuksista ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Maatalouspolitiikan uudistuksen alkumetreillä Maitovaliokunta asetti tavoitteeksi mm. yksinkertaisemman politiikan, joka vahvalla budjetilla tukee vastuullista tuotantoa, maataloustuotannon jatkumisen kaikilla alueilla, maataloustuottajien markkina-aseman parantamista ja hallittua rakennemuutosta, joka kannustaisi nuoria alalle. Komission esittämä rahoitus suhteessa toimenpiteiden vaatimustasoon ei ole tasapainossa. Viljelijöiltä tullaan jatkossa vaatimaan selvästi aiempaa enemmän, mutta samalla yhteisen maatalouspolitiikan rahoitusta ollaan leikkaamassa merkittävästi.

Tosiasiallisen viljelijän määrittely pitää olla kunkin jäsenmaan määriteltävissä. Maitovaliokunta katsoo, että eläke-ehto olisi palautettava tosiasiallista viljelijää määriteltäessä. Nykyinen ikärajaton menettely johtaa jatkuessaan rakenteelliseen ongelmaan ja tuen valumiseen ruoantuotannon ulkopuolelle. Tuen myöntäminen pitäisi olla myös kytketty tarkoitukseen tuottaa satoa markkinoille.

Ehdollisuus on uudistuksen keskeisin käytännön viljelyyn vaikuttava asiakokonaisuus. Ehdollisuus sisältää monia nykyisten täydentävien ehtojen ja viherryttämisen vaatimuksia. Sisällöllisesti Suomen kannalta haasteellisin tullee olemaan turvemaiden asianmukaisen käytön käytännön toimenpiteet, joilla voi yksittäisille tiloille olla hyvinkin merkittäviä seuraamuksia. Ehdollisuuden sisältö tulee vaikuttamaan myös seuraavan ympäristökorvausjärjestelmän sisältöön, koska kaksinkertainen tuen maksu on edelleen kielletty.

Maitovaliokunta vastustaa suorien tukien alentamiseen esitettyä tukikattoa. Järjestelmän käyttöönotto tulisi jäsenmaissa perustua vapaaehtoisuuteen ja kohdistua vain perustulotukeen. Maitosektori on tähänastisen maatalouspolitiikan tavoitteiden mukaisesti tehostanut tuottavuuttaan; peltoala ja karjamäärä tiloilla on kasvanut koko ajan ja lehmien keskituotos on noussut merkittävästi. Tukikatto aiheuttaisi erityisesti tukimenetyksiä Etelä-Suomen maitotiloille AB-tukialueella.

Tuotantosidonnaisten tukien osalta esitys on maitosektorin näkökulmasta hyvä. Järjestelmää on tärkeä jatkaa nykyisen muotoisena. Sen avulla on saatu hyvin tasapainotettua tukialueiden välinen ero tukijärjestelmissä. Maksatuksessa olisi kuitenkin tarpeellista siirtyä nykyisestä 50%:n ennakkomaksusta 70%:iin, millä saataisiin helpotettua järjestelyn piirissä olevien tilojen maksuvalmiutta.

Ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin liittyvissä korvauksissa Suomessa on entuudestaan korkeampi lähtötaso, kuin EU:n vaatimustaso. Järjestelyn lähtökohtana tulisi olla, vaikka toimenpiteiden olisikin ylitettävä kansallisen lainsäädännön vaatimukset, että tuen laskenta tapahtuisi EU:n keskimääräisen vaatimustason mukaisesti. Muutoin suomalainen maidontuotanto jäisi eriarvoiseen asemaan muihin jäsenmaihin verrattuna.

Lannoitustasot rajoittavat nykyisellään tehokkaan nurmiviljelyn mahdollisuuksia ja karjalannan käyttöä rajoittava nitraattidirektiivi johtaa vääristyneeseen tilanteeseen pellon osto- ja vuokramarkkinoilla. Nurmen viljelylle ei Suomessa ole useinkaan vastaavia vaihtoehtoja kuin etelämpänä Euroopassa, jolloin mahdollisuus käyttää viljelykasvien vaihdoksia perusteena ympäristökorvaukselle puuttuu Suomesta.

Pysyvien nurmien määrittelyssä on syytä ottaa huomioon nykyisen järjestelmän ristiriita ilmastotavoitteiden osalta koskien muokkausvelvollisuutta. Uudistaminen suorakylvöllä tai vastaavat kyntämättä suoritettavat uudistustoimet on oltava riittävä toimenpide pysyvän nurmen laskennan keskeyttämiseen.

Maitovaliokunta katsoo, että luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus on tärkeä pitää mukana järjestelmässä, jotta kotieläintuotannon erityispiirteet tulisi otettua huomioon myös viljelyn kautta.

Investointien tukeminen nykykäytännön mukaisesti on edellytys maidontuotannon tulevaisuudelle. Nuoren viljelijän tilanpidon aloittaminen on esityksessä otettu hyvin huomioon. Korotettu investointituki nuorelle viljelijälle on nykyisin rajoitettu 5 vuoteen tilanpidon aloittamisesta. Tästä aikarajoitteesta voidaan luopua ja siirtyä kertaluonteiseen menettelyyn, jolloin investoinnin rahoitus olisi jatkajalla paremmin hallittavissa.

Sukupolvenvaihdosten edistämiseen tarvitaan aikaisempaa luopumistukea vastaava järjestelmä, jotta maitotilojen sukupolvenvaihdokset voidaan toteuttaa ajallisesti oikeassa vaiheessa jatkavaa viljelijää ajatellen.

Tukien valvontajärjestelmässä Maitovaliokunta edellyttää eläinperusteisten tukien ja pinta-alatukien kytkennän purkamista mahdollisia sanktioita määrättäessä. Toisaalta sanktioiden suuruus voi olla kohtuuton verrattuna esimerkiksi rikosseuraamuksiin.

Ensimmäisen valvonnan tulee olla lähtökohtaisesti neuvonnallinen. Inhimilliset virheet, olosuhteet ja vähämerkitykselliset puutteet on otettava kokonaisuudessa huomioon lieventävinä seikkoina. Sanktiojärjestelmä on kaiken kaikkiaan saatava läpinäkyväksi ja seuraamukset ennakoitaviksi. Eläinten merkintään ja rekisteröintiin liittyvistä puutteista ei pidä asettaa sanktiota, jos jäljitettävyys ei tosiasiallisesti vaarannu. Eläinten poistoilmoituksiin on

saatava automaatio ja vastuu eläinten tunnisteista pitää siirtyä vastaanottajalle, kun eläin on otettu kuljetettavaksi.

Lihatuotteille on Suomessa saatu toteutettua erinomainen järjestelmä raaka-aineen alkuperän merkitsemisestä ravintoloissa. Maitovaliokunta katsoo, että samanlainen järjestelmä voidaan asetta myös koskemaan maitotuotteita, kuten nestemaitoja, kermaa, viiliä, jogurttia ja juustoja. Tällä menettelyllä voidaan edistää maitotuotteiden tunnettuutta ja kotimaista käyttöä.

Helsingissä 16.10.2019

MTK Maitovaliokunta

Asko Miettinen
MTK Maitovaliokunnan puheenjohtaja